

ØVRE EIKER KOMMUNE
Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

Kulturstrategi 2010 – 2022

Kulturstrategi for Øvre Eiker 2010-2022

*Foto: Rune Guneriussen og Bjørn Kristoffersen
Lay-out: Eiker Trykkeri AS*

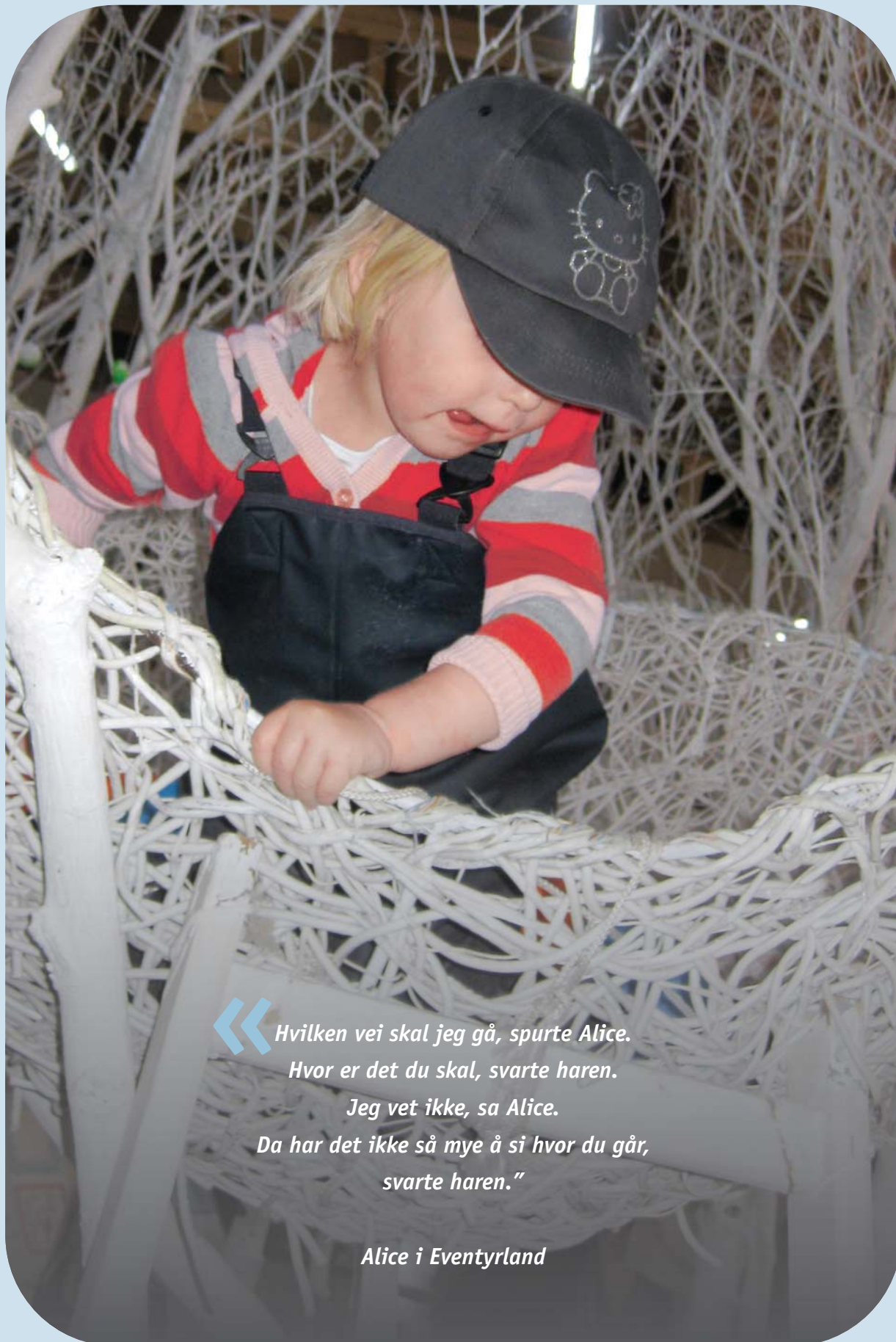
Øvre Eiker kommune
Rådhuset, 3300 Hoksund
Tlf.: 32 25 10 00
www.ovre-eiker.kommune.no

Innhold:

1. Nasjonale, regionale og lokale føringer	6
1.1 Forankring til andre dokumenter	6
1.2 Kulturloven	6
1.3 Steds- og samfunnsutvikling i samspill	7
1.4 Regionalt samspill	7
2. Visjon og overordnet mål	8
3. Utfordringer	9
3.1 Mangfold	9
3.2 Kompetanse	9
3.3 Globalisering	10
3.4 Arenaer	10
4. Strategisk fokus	11
4.1 Barn og unge	11
4.2 Frivillighet	13
4.3 Kulturarv	14
4.4 Kultur og næring	16
5. Kommunens roller	18
6. Vedlegg20 og 21

*Hvilken vei skal jeg gå, spurte Alice.
Hvor er det du skal, svarte haren.
Jeg vet ikke, sa Alice.
Da har det ikke så mye å si hvor du går,
svarte haren."*

Alice i Eventyrland

Forord

Kultur er den komplekse helhet som består av kunnskaper, trosformer, kunst, moral, jus, og skikker, foruten alle de øvrige ferdigheter og vaner et menneske har tilegnet seg som medlem av et samfunn.

Sir Edward Burnett Tylor, (1832- 1917), engelsk antropolog

Sitatet ovenfor ble formulert for ca. 130 år siden. Det har sin gyldighet også i dag og forklarer hvorfor kulturbegrepet er i kontinuerlig utvikling, en prosess hvor kunst og kulturdimensjoner hele tiden er og skal være en drivende kraft i stedsutvikling, nyskaping og næringsliv, skole, helse og omsorg. Alle samfunnsområder, og dermed rammen om våre liv, påvirkes av det kulturelle kraftfeltet som omgir oss. For oss som skal forvalte dette kulturfeltet i all dets kompleksitet, innebærer det kontinuerlige utfordringer.

Å utforme en kulturstrategi skal – og må ha som mål å skape de best mulige resultater innenfor de rammer som settes for kommunens kulturpolitikk og kulturforvaltning. Dette skal gjennomføres i en situasjon hvor tid, penger og andre ressurser skal deles mellom de mange gode formål. Prinsippet om "litt til alle" gir ikke nødvendigvis de beste resultater. Resultatet blir snarere "det muligens kunst". Å utvikle en kommunal kulturstrategi må ha noen langsiktige mål. Underveis må de økonomiske rammene gi grunnlag for å nå definerte milepæler.

Denne kulturstrategien er et overordnet styringsdokument for Øvre Eiker kommunes kulturpolitikk og kulturforvaltning. Dokumentet skal brukes aktivt som veiviser for kulturdriften og kulturutviklingen i kommunen. Formålet med strategien er å peke på noen hovedutfordringer og hovedfokusområder for kulturpolitisk innsats i perioden 2010 – 2022. Strategiplanen følger kommuneplanens tidsperspektiv.

Dokumentet har ingen handlingsplan. Verden endrer seg for raskt til at detaljerte handlingsplaner kan utformes i et tolvårsperspektiv. Handlingsplaner knyttet til denne strategiplanens fokusområder og utfordringer skal utformes med kortere tidshorisonter i løpet av planens virkeperiode.

Målet skal være: Med kultur som drivende kraft, formes framtidens Øvre Eiker.

*Lidia I. Myhre
kultursjef*

1. Nasjonale, regionale og lokale føringer

1.1 FORANKRING TIL ANDRE DOKUMENTER

Denne kulturstrategien er utviklet på bakgrunn av anbefalinger, retningslinjer og vedtak fra en rekke dokumenter på nasjonalt, fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Proessen er samordnet med rullering av kommunepleanen 2010-2022. Se vedlegg (1)

1.2 KULTURLOVEN

Føringene i kulturloven gjenspeiler seg sterkt i strategien for Øvre Eiker kommune de neste 10 år.

Føremål (§1)

Lova har til føremål å fastleggja offentlege styresmaktens ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleva eit mangfald av kulturuttrykk.

Definisjoner (§2)

Med kulturverksemd meiner ein i denne lova å

- skapa, produsera, utøva, formidla og distribuera kunst- og andre kulturuttrykk
- verna om, fremja innsikt i og videreføra kulturarv
- delta i kulturaktivitet
- utvikla kulturfagleg kunnskap og kompetanse

Fylkeskommunens og kommunens oppgåver (§4)

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

Felles oppgaver (§5)

Staten, fylkeskommunen og kommunen skal syta for

- at kulturlivet har føreseielege utviklingskår,
- å fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar,
- at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon om ordningar med økonomisk støtte om andre verkemiddel og tiltak.

1.3 STEDS- OG SAMFUNNSUTVIKLING I SAMSPILL

Et dynamisk og godt samarbeid mellom offentlige myndigheter, næringsliv, frivillige og profesjonelle kulturaktører, er et viktig grunnlag for god steds- og samfunnsutvikling. På kulturområdet, som på andre samfunnsområder, er det derfor nødvendig med en målrettet, kontinuerlig og aktiv kommunal tilrettelegging av gode arenaer, rammevilkår og aktiviteter som stimulerer til samspill mellom sektorer, fagtradisjoner og målgrupper i Øvre Eiker kommune.

1.4. REGIONALT SAMSPILL

Øvre Eiker er en kommune i en region med stor attraktivitet og en rekke felles utfordringer. Mindre og mindre offentlig politikk kan løses isolert innenfor en lokal kommunal kontekst. En rekke kulturutfordringer, som beskrevet i kapittel 3, løses trolig best i framtiden innenfor ulike regionale samspillmønstre. Det er imidlertid lettere å være en god regional utviklingspartner, dersom man selv vet hva en vil. Denne strategiplanen er et uttrykk for hvilke utfordringer og mål Øvre Eiker vil fokusere på, både i egen politikktutforming og i sammenheng med det regionale samspillet.

2. Visjon og overordnet mål

2.1 VISJON

Øvre Eikers visjon er:

“Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker”.

Visjonen danner et overordnet verdimål også for kulturstrategiske prioriteringer.

Kjerneverdiene bak visjonen er tilhørighet, ansvar, samspill, respekt og mot - i samspill med kommunens innbyggere. Et rikt og mangfoldig kulturliv som fremmer egenutvikling, fellesskap, trivsel og identitet, er en forutsetning for å bygge et livskraftig samfunn. I samsvar med kommunens visjon og overordnede verdier, har vi følgende mål for kulturpolitikken i et langsiktig perspektiv:

2.2 OVERORDNET MÅL

Kulturlivet i Øvre Eiker skal preges av kvalitet, mangfold og et godt tilgjengelig kulturtilbud som kjennetegnes av samspill mellom aktører fra ulike sektorer, fagmiljøer og geografisk tilhørighet.

3. Utfordringer

En kulturplan med et tolvårsperspektiv må forholde seg til en rekke utfordringer som vi bare ser konturene av i dag. Det er en utfordring at kulturplanen ikke skal svare på gårsdagens utfordringer, men i stedet ha et *framsyn* med ambisjoner om å skape kulturell kvalitet for fremtiden, ikke bare kompensere for eventuelle kulturelle svakheter i dag.

« Vi kan ikke møte det 21. århundrets utfordringer med det 20. århundrets løsninger.

(Barac Obama)

3.1 MANGFOLD

Kulturelt mangfold skal her forstås i betydningen kulturell variasjon, både med hensyn til kulturelt innhold, kunstneriske og kulturelle uttrykk og målgruppers kulturelle og etniske identitet. Det er stor mobilitet i det norske samfunnet, og Øvre Eiker er en tilflytningskommune. Tilflyttere tar med seg interesser, ferdigheter og preferanser, og lokalbefolkningen har heller ikke så like preferan-

ser som man kanskje ofte tror. Kulturelt mangfold krever allsidighet, åpenhet og et bevisst forhold til kvalitet. Det må være et mål for et lokalsamfunn at det utvikles et bredt og variert spekter av kulturaktiviteter, fra folkelig fellesskap til profesjonell kunst og kultur. Kommunen som kulturell koordinator må være på vakt mot ensretting. Det er en utfordring å gi rom for villvekster. Nyskapning skjer ofte utenfor det etablerte og velfriserte. Mangfold og åpenhet for variasjon er spesielt viktig for barn og unge, slik at de kan finne sin plass og sine uttrykk blant ulike kulturaktiviteter.

3.2 KOMPETANSE

Hvilken kulturkompetanse vil vi ha bruk for i fremtiden? Den vil sikkert være annerledes enn i dag. Kulturområdet har forgreininger til de fleste andre fagområder i samfunnet. Kultur knyttes ofte sammen med både helse, omsorg, skole, kunnskap, stedsutvikling, næring, bolig, omdømme og annet. Det blir mindre og mindre dekkende å snakke om

en kultur-sektor. Kunst og kultur representerer et kompetanseområde som i økende grad flyter inn i alle andre samfunnsområder. Den viktigste ressursen en kommune besitter og kan bruke for å møte denne utfordringen, er kompetanse. Befolkningens kulturelle kompetanse er også en sentral ressurs i utviklingen av Øvre Eiker. Kompetanse handler om kunnskap, men også om kreativitet, evne til samspill, vilje til nytenkning og ønske om medvirkning.

Med demokratiets verdier som bærebjelke, vil informasjon og dialog være sentrale begreper i et stadig mer komplekst kompetansesamfunn. Det vil stille krav til vår evne til å tenke nytt, tørre å utfordre, dele kunnskap, bygge nettverk og, ikke minst, lære sammen med andre.

3.3 GLOBALISERING

Vårt daglige liv blir mer og mer preget av påvirkninger utenfra. Det som skjer i andre samfunn påvirker oss særlig gjennom kommunikasjon og kulturelle impulser, i media, gjennom forbruk og i populærkulturen. Kulturområdet har i de siste årene utviklet seg betydelig og vil fortsette å gjøre det, som respons på impulser utenfra. Dette stiller oss overfor nye utfordringer og muligheter – hvordan ønsker vi å fremstå som lokalsamfunn, hvilke impulser skal vi la påvirke oss, hvilken læring skal vi trekke fra andre og hvordan skal vi synliggjøre det vi selv mener og står for og som andre kan lære av oss? Det er en utfordring å balansere mellom å utvikle seg i dialog med kulturutviklingen i verdenssamfunnet eller å bli oppslukt av den.

Åpen kommunikasjon og tilgang til ubegrenset informasjon fra hele verden representerer en

tiltakende utfordring. Kulturkompetanse og kulturverdier kan bidra til å omgjøre mengde til mening. Særlig barn og unge bør gis hjelp til å tolke og forstå informasjon i en lokal meningsfull kontekst.

3.4 ARENAER

Øvre Eiker kommune har en rekke arenaer der kultur utøves og formidles. Idretten aktiviserer et stort antall utøvere på sine arenaer; barn og voksne, både i bredde og topp, som aktive deltaende og som publikum. En rekke andre arenaer fylles også regelmessig med egenaktivitet, formidling og publikum. Kulturarenaer er ikke bare arenaer som er etablert med kulturaktivitet som hovedanliggende, som bibliotek, musikk- og kulturskolen, kulturverksteder, ungdomsklubber med mer. Både uterom, kafeer, skoler, kirker, fabrikker og kjøpesentra m.v. er aktivt i bruk som kulturscener. Det er viktig at arenaer for idrett, kunst og kultur er attraktive og tilgjengelige. Brukernes og publikums økende krav, både til kvalitet på formidling og lokaliteter, må tas på alvor. Kunst og kulturuttrykk påvirker og utfyller hverandre. Det er derfor viktig at det finnes arenaer der man kan oppleve synergien av flere kulturuttrykk. Det vil også være viktig å tilrettelegge for aktiviteter som krever spesielle arenaer. I årene som kommer vil sannsynligvis kravet om kvalitet øke m.h.t. anlegg og arenaer som befolkningen selv bruker aktivt eller som de oppsøker som publikum. Endringer i kulturarenaenes utforming og publikums kvalitetskrav representerer utfordringer, både med tanke på sikkerhet, tilgjengelighet, universell utforming og ikke minst økonomi.

4. Strategisk fokus

For å møte de utfordringene som vi nettopp har pekt på, og for at kulturvirksomheten i Øvre Eiker kommune på best mulig måte skal kunne bidra med å oppfylle kommunens overordnede visjon, retter vi et strategisk fokus mot fire områder: Barn og unge, kulturarv, frivillighet og kultur og næring.

« Hvis man ikke vet hvilken havn man skal seile til, er ingen vindretning fordelaktig. Seneca

4.1 BARN OG UNGE

Det er av stor betydning at barn og unge trives og får utfolde seg på egne premisser i Øvre Eiker. Barne- og ungdomstiden er ikke et venterom, men et henterom. Oppveksten skal være preget av et kulturelt overskudd hvor barn og ungdom kan hente inspirasjon, glede, opplevelser, kunnskap og tilbud. Barn og ungdom er fullverdige borgere i samfunnet, og de er en like lite ensartet gruppe som voksne. Barn og unge representerer en stor variasjonsrikdom når det gjelder tanker, meninger, erfaringer og kunnskap. Det er viktig at de finner

arenaer, anledninger og aktiviteter som gir rom for deres interesser og uttrykk. Kultur har en egenverdi, samtidig som den bærer i seg en forebyggende og helsefremmende effekt. Barn og unge tiltrekkes av ulike kulturuttrykk, idrettsgrener og moter, og interesser skifter ofte fortere enn det et offentlig apparat greier å omstille seg til. Like viktig som at offentlige kulturtilbud utformes ferdig, for så å invitere ungdommer inn, er det å legge til rette for aktiviteter og tilbud som ungdommene selv kan påvirke og utforme.

4.1.1 BARN/UNGE OG MANGFOLD

Barn og unge er ofte åpne for nye impulser, de er kreative og nysgjerrige og er, med sin kompleksitet og sin ungdommelige nysgjerrighet, viktige aktører i et kulturliv med bredde og mangfold.

■ **Barn og unge skal oppleve at kommunen legger til rette for et allsidig og mangfoldig kulturtilbud med lav terskel og bred deltakelse, som også gir rom for "smale" aktiviteter.**

4.1.2 BARN/UNGE OG KOMPETANSE

Det er viktig å gi barn og unge muligheter, innflytelse og ansvar. På den måten kan de selv være med på å påvirke sin egen hverdag og det samfunnet som de er en del av. Ungdom har høy kompetanse på nettverksbygging. De er gjennom skolegang og privatliv vant til å være i samspill med andre, de tør å utfordre, og de fleste våger å tenke nytt. Mange er opptatt av personlig utvikling, og de fleste har høy kompetanse på ny teknologi og nye kommunikasjonsmuligheter. Leseferdighet er en forutsetning for læring og utdanning, og det er derfor en utfordring for bibliotekene, i samarbeid med foreldre, skoler og barnehager, å stimulere til leselyst og leseglede.

De kommunale kulturtilbudene, som musikk- og kulturskolen, kulturverkstedene og bokbamsen med mer, er viktige arenaer for kulturell kompetanse og ferdighetstrening. Alle barn bør ha mulighet til å benytte disse tilbudene. I tillegg er det viktig å stimulere flere private kultur- og næringer til å bli en del av det totale kulturtilbudet for barn og unge.

■ **Øvre Eiker kommune skal se på barn og unge som en ressurs. De skal gis mulighet til å utvikle seg selv og sine kreative evner. Barn og unge skal spille en viktig rolle i utviklingen av kommunens kulturliv. Egenstyrte aktiviteter etter demokratiske spilleregler skal oppmuntres.**

4.1.3 BARN/UNGE OG GLOBALISERING

Dagens barn og unge har sannsynligvis en mer internasjonal tilnærming til skole, arbeid og hverdagsliv enn noen gang tidligere. Den yngre generasjon representerer generelt en åpenhet for det nye og ukjente, og den tør å la seg påvirke av impulser fra verdenssamfunnet. I Øvre Eiker kommunes oppvekststrategi brukes begrepet "røtter og vinger". Kombinasjonen av lokal forankring og global påvirkning vil kunne gjøre våre unge i stand til å takle morgendagens utfordringer og samtidig være en ressurs for utviklingen av sin egen kommune i framtiden. De unge skal være med på å prege denne utviklingen.

Globalisering handler ikke bare om verden utenfor, men også om våre lokale omgivelser. I vår kommune, på lik linje med resten av landet, er det mange barn og unge med minoritetsbakgrunn. Disse bærer med seg kunnskap og verdier som er sentrale for det norske samfunnet. Sammen med kunnskapen og verdiene til etnisk norske barn, utgjør dette en ny kompetanse som er viktig for morgendagens samfunn. Derfor må alle barn og unge, uansett etnisk bakgrunn, ivaretas i kulturtilbudene. Kunst, kultur og idrett er virkemidler for inkludering, toleranse, mestring og kunnskapsdeling.

■ ***Øvre Eiker kommune skal være en åpen kommune som ivaretar egne tradisjoner samtidig som den er villig til å tenke nytt og fremtidsrettet. Alle barn og unge, uavhengig av etnisk bakgrunn, skal oppleve at kommunen de bor i er en viktig del av verdenssamfunnet.***

4.1.4 BARN/UNGE OG ARENAER

Kommunen har en rekke arenaer for kulturformidling og deltakelse i ulike kulturaktiviteter. Idrettsanlegg, konsert- og scenerom, bibliotek, ungdomsklubber og andre arenaer skal være tilgjengelige for barn og unge, på lik linje med resten av kommunens innbyggere. Kulturarenaer skal inkludere – ikke ekskludere. De senere årene har uterommene fått en stadig større og viktigere plass i den kultur eller utfoldelse i Øvre Eiker. Alle tettstedene arrangerer årlige festivaler og markedsdager, i tillegg til at det avholdes konserter og opptredener i mange av kommunens egnede uterom. Disse arrangementene og arenaene har et stort utviklingspotensial, spesielt med hensyn til barn og unge. Det er viktig at barn og unge får oppleve den store aktiviteten og den store bredden som finnes i kommunens kulturliv, samtidig som de selv gis muligheten til å være aktører og medspillere. Nye arenaer må gis en universell utforming, og vi skal ha ambisjoner om stadig å finne bedre og mer inkluderende løsninger.

■ ***Kulturarenaene i Øvre Eiker skal videreutvikles, spesielt med tanke på deltagelse av barn og unge.***

4.2 FRIVILLIGHET

I Øvre Eiker er frivillighet en av bærebjelkene i et rikt kulturliv. Samarbeidet med frivillig sektor er en av forutsetningene for å oppfylle kommunens visjon. Idretten representerer den største gruppen, men også kor, korps, teaterlag og andre fritidsaktiviteter utgjør en betydelig del av det frivillige kulturlivet. De eldre spiller også en sentral rolle i kommunens kultursatsing, med «Kultur i omsorg» som ett av tiltakene. Hvert år produseres det tusenvis av timer med frivillig arbeid som bidrar til å gjøre kommunen til et bedre sted å leve og bo. Men samfunnet er i endring. Dugnadsånd og fellesskapsfølelse er ikke lenger like selvfølgelig som før, og det er grunn til å frykte at det frivillige kulturarbeidet ikke vil fortsette på samme måte og i like stor grad som i dag. Norge har ord på seg for å være et land med et stort innslag av dugnadsånd. Om det skal være slik også i framtiden, er det nødvendig at det legges til rette for det frivillige kulturarbeidet i kommunen.

■ ***Samarbeidspotensialet mellom det frivillige kulturlivet og kommunen skal utnyttes best mulig, og det skal sørges for gode rammer og utviklingsvilkår for frivilligheten.***

4.2.1 FRIVILLIGHET OG MANGFOLD

Det er viktig at tilbudene til befolkningen innenfor det frivillige kulturlivet er variert og mangfoldig, slik at tilbudene er relevante og attraktive for mange, både for dem som skal delta på aktivitetene og for dem som vil gjøre en innsats på frivillig basis.

■ ***Alle som ønsker det, skal ha tilbud om å delta i frivillige aktiviteter.***

4.2.2 FRIVILLIGHET OG KOMPETANSE

Frivillig arbeid gir mennesker mulighet til å bidra til fellesskapet på en måte som for mange er meningsfylt og viktig. Frivillig arbeid fører til økt livskvalitet for den enkelte, samtidig som det bidrar til en positiv samfunnsutvikling for fellesskapet. Aktiv deltagelse i samfunnslivet skaper generell interesse for demokratiske prosesser og

motivasjon for å være med på å forme det samfunnet vi lever i. Mange tilegner seg også ny kunnskap gjennom det frivillige arbeidet. Både nye ferdigheter og sosial kompetanse er viktige bidrag fra frivillig sektor.

■ ***Gjennom stor aktivitet på frivillighetsområdet økes befolkningens kompetanse, både samfunnsmessig og kunnskapsmessig.***

4.2.3 FRIVILLIGHET OG GLOBALISERING

Verden rykker nærmere gjennom innvandring, nye medier, global økonomi og økt reising. Det frivillige kulturlivet er en arena med mulighet for å knytte kontakter mellom mennesker over etniske og geografiske skillelinjer. Dette kan utvikle kunnskap, vennskap, toleranse og forståelse for andre kulturer enn den vi er vokst opp med. Det frivillige kulturarbeidet er en god arena for barn og unge til å komme sammen i, bli kjent, finne venner og på den måten forebygge fordommer og rasisme.

■ ***Frivilligheten skal være en arena for forståelse og samspill mellom mennesker med ulik kulturbakgrunn.***

4.2.4 FRIVILLIGHET OG ARENAER

Gode arenaer er en forutsetning for utøvelse av frivillig aktivitet. For å bevare en livskraftig frivillighet i kommunen, må rammebetingelsene være slik at det ikke blir for vanskelig eller slitsomt å utøve aktiviteten. Kommuneadministrasjonen må til en hver tid være behjelpelig og spille på lag med de frivillige ved å legge til rette for at de som driver med frivillig arbeid har gode arenaer. Dette er også viktig for å beholde ildsjeler over tid. Frivilligheten er av avgjørende betydning i arbeidet som legges ned i forbindelse med stedsutvikling, frivillig deltakelse på arenaer og i aktiviteter som skaper tilhørighet og identitet i lokalsamfunnet. Deltakelse i frivillig arbeid øker enkeltmenneskets integrasjon i samfunnet.

■ ***Det skal være optimal tilgang på hus og rom til å drive frivillig arbeid.***

4.3 KULTURARV

Kulturarven er kilde til kunnskap om oss selv. Kulturarven gir grunnleggende kjennskap til tradisjonene, kulturminnene og vår historie. Tap av kulturarv er tapte muligheter til å skape forståelse i en tid hvor informasjonsmengde er et mer fremtredende trekk enn informasjonsmening. Ved å fokusere på kulturarven vil vi gi bidrag til å utvikle identitetsfølelse, fellesskap og opplevelsen av lokal, regional og nasjonal tilknytning. Forståelsen av egen kultur og tradisjoner er en forutsetning for å kunne møte verden og forstå andre kulturer.

■ ***Kulturarven skal bevares, synliggjøres, formidles og brukes på en bærekraftig måte.***

4.3.1 KULTURARV OG MANGFOLD

Kulturminner er alle spor etter menneskelig aktivitet, både fysiske og immaterielle. I en verden i rask endring, bidrar kulturminner til at vi bedre forstår den historiske utviklingen vi er en del av. Dermed kan vi bedre forstå samfunnet slik det er i dag og slik det kan utvikle seg i framtiden. Det er derfor viktig å ta vare på og ta i bruk kulturminner av lokal, regional og nasjonal verdi, som gjenspeiler mangfoldet i den historiske utviklingen, både i nær og fjern fortid.

■ ***Øvre Eiker kommune vil arbeide for å utvikle kunnskap om kulturarven og gode holdninger til hva som er kulturminner, hvor de befinner seg og hvilken betydning de har hatt i formingen av vårt samfunn. Øvre Eikers kulturarv skal brukes aktivt og være en viktig kilde for utformingen av Øvre Eiker i framtiden.***

4.3.2 KULTURARV OG KOMPETANSE

Kunnskap om fortida er viktig for å kunne foreta bevisste valg i forhold til hvordan kulturarven bør forvaltes. De enkelte kulturminnene har liten eller ingen verdi så lenge de ikke oppfattes som verdifulle. Det er derfor en utfordring å bruke alle typer kulturminner i en levende formidling av kulturhistorien. Dette må gjøres gjennom å øke bevissthe-

ten og kompetansen om kulturminnevern. Kulturminnene skal synliggjøres som en ressurs, både i forhold til stedsutvikling og i utviklingen av kulturbasert næringsvirksomhet.

■ **Kulturarven skal synliggjøres og gjøres levende, slik at den engasjerer stadig større deler av lokalbefolkningen.**

4.3.3 KULTURARV OG GLOBALISERING

Økt globalisering krever ekstra fokus på å definere og bevare vår lokale egenart. Økt migrasjon fører samtidig til et kulturelt mangfold og at den lokale kulturen tar opp i seg elementer fra andre kulturer. Dermed blir også dette en del av kommunens kulturhistorie. Lokalsamfunnet har alltid mottatt impulser utenfra, og vår kulturarv er derfor et produkt av både lokal utvikling og ytre påvirkning. Gjennom å formidle dette, vil en gi både nåværende og framtidige generasjoner kunnskap og erfaringer som er viktige for å møte framtidens utfordringer. Det vil bidra både til å styrke den lokale identiteten og til å forstå andre kulturer.

■ **Det skal skapes forståelse for den lokale kulturarvens plass i global sammenheng, både i fortid, nåtid og framtid.**

4.3.4 KULTURARV OG ARENAER

Kulturarven påvirker enkeltmenneskets identitet og tilhørighet, både i forhold til nærmiljøet, bygda og storsamfunnet. Det er viktig å ha arenaer for kulturminnevern i nærmiljøet, samtidig som en utvikler arenaer og institusjoner som bidrar til å sette den lokale kulturarven inn i en større sammenheng. Terskelen for deltakelse i ulike møteplasser skal være lav, samtidig som det skapes arenaer som utvikler spisskompetanse og ny kunnskap.

■ **Arkiv, bibliotek, museer, kirker og historiske steder, som en del av kulturarven, har vært og skal fortsatt være sentrale arenaer for utøvelse og opplevelse av kultur i framtiden.**

4.4 KULTUR OG NÆRING

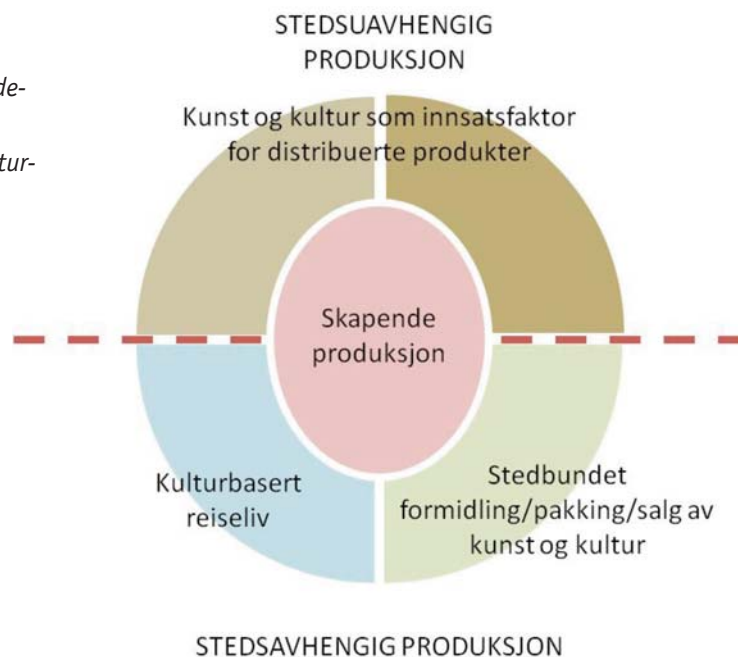
I de senere årene har det vært et sterkt fokus på samspillet mellom kultur og næring. Over hele den vestlige verden reises det store forventninger til hva kunsten, kreativiteten og kulturnæringene kan bety for ny økonomisk vekst. Denne fornyede interessen for kultur og næring bygger i realiteten på tre ulike grunnlag. Alle tre er viktige for Øvre Eiker, men ett av dem står sentralt i denne strategiplanen. For det første knyttes det store forventninger til verdien av de opplevelseskvalitetene som kan knyttes til ordinære varer og tjenester. Følelser, design og drømmer knyttes til fysiske produkter i et stadig mer estetisk bevisst marked. For det andre knyttes det forhåpninger til kreativitet og kreative menneskers skaperkraft i en innovasjonsavhengig økonomi. Byer, regioner og bedrifter over hele den vestlige verden arbeider systematisk for å tiltrekke seg "den kreative klasse". Det tredje grunnlaget som kultur og næringsinteressen hviler på, er antakelsen om at kulturnæringer som bransje, vil vokse. Sysselsetting og omsetning knyttet til kulturnæringer vil supplere og delvis erstatte mer tradisjonell industri og primærnæring, hevdes det. Det er dette siste perspektivet vi vil arbeide fokusert med, innenfor rammen av dette planverket.

En bevisst og kunnskapsstyrt utvikling av kulturnæringer i Øvre Eiker vil kunne skape spennende bostedskvaliteter, arbeidsplasser og ny kunst i kommunen. Det er viktig å få til et samspill mellom kulturnæringer og øvrig næringsliv som bygger på gjensidighet, kompetanse og fornuftige ambisjoner. Dette kan stimuleres gjennom felles arenaer, arrangementer og aktiviteter.

4.4.1 KULTURNÆRINGER OG MANGFOLD

En rekke yrker og næringsaktiviteter faller inn under begrepet kulturnæring. Det er vanlig å skille mellom kulturnæringer som skapende produksjon og indirekte kulturproduksjon. En forfatter hører til førstnevnte kategori, et forlag til det neste. Det kan også, som figuren viser, gjøres et skille på om kulturnæringer skaper produkter som kan distribueres, eller om aktiviteten er stedbundet (over og under stiplede linje). En musikkfil eller CD-plate er eksempel på et distribuert kulturprodukt, mens en konsert er eksempel på et framførbasert, stedbundet kulturprodukt. Alle typer kulturnæringer kan danne grunnlag for arbeidsplasser og verdiskaping. Den stedsbundne produksjonen er imidlertid mest interessant i en kulturutviklingsstrategi. Kulturnæringer knyttet til et sted, hvor selve stedet utgjør en viktig del av produksjonen eller formidlingen, kan danne grunnlag for attraksjonsutvikling og synergi over til andre næringer på stedet over tid.

Figur 1. Modell for inndeling av kulturnæringer (Telemarksforskning) Kulturnæringer

■ **Det er et mål for Øvre Eiker kommune at representanter med kunst-/kulturkompetanse og næringsaktører møter hverandre i en atmosfære av gjensidig tillit, slik at det kan utvikles innovasjon og variasjonsrikdom i kontaktfeltet mellom dem.**

4.4.2 KULTURNÆRING OG KOMPETANSE

Kulturnæringer vokser ofte fram i et kompetansefelt hvor hensyn til forretningsdrift og kulturkvaliteter må forenes. Dette representerer ofte en utfordring, enten kulturnæringen vokser fram fra en opprinnelig næringslivs-sammenheng eller en kulturkontekst. Kunst- og kulturfeltet har en kompetanse som kan bety mye for utviklingen i næringslivet. Kreativitet, nytenkning og eksperimentering, er noe kunst- og kulturarbeidere har hatt mot til å drive med i lang tid. På sin side har næringslivet viktige egenskaper som kan tilføre kulturlivet kunnskap om marked, kommersialisering og verdikjedetenkning. Ved å kombinere kompetanse fra forskjellige felt, vil en kunne øke både kulturell og kommersiell verdiskaping.

■ **Kompetanseutvikling og -deling skal være i hovedfokus innenfor kunst-, kultur- og næringsfeltet. Gjennom tilrettelegging og samarbeid med aktører på feltet, skal kommunen være med på å skape gode modeller ved å koble kunst, kultur og næringsliv.**

4.4.3 KULTURNÆRING OG GLOBALISERING

Profesjonelle kunstnere og kulturprodusenter står aldri alene i en lokal kontekst, men inngår alltid i en større sammenheng hvor trender og bevegelser i tiden medvirker til å prege avtrykk og uttrykk. Kunstens og kulturnæringenes respons på dette må være bevisstgjøring. Ved selv å være bevisst de strømninger man inngår i, kan man ta stilling og posisjon vis a vis globale fenomener. I enkelte tilfeller kan det være et mål å skape motstrømninger, andre ganger kan det være ønskelig å forsterke svake krusninger av større internasjonale bølger som beveger seg lengre vekk fra oss. Profesjonell kunst og kulturnæringer i Øvre Eiker skal stå i et aktivt og bevisst forhold til verden utenfor.

Vi skal våge å ønske uttrykk og representanter for internasjonal kunst og kultur velkommen til oss, og vi skal våge å vise oss fram, selv på den internasjonale kunst- og kulturnæringsscenen.

■ **Det er et mål at kulturnæringer og profesjonell kunst i Øvre Eiker inngår i et aktivt og bevisst forhold til internasjonal profesjonell kunst og kultur**

4.4.4 KULTURNÆRING OG ARENAER

Kommunen ønsker å legge til rette for at kunst- og kulturopplevelser kan knyttes direkte til arbeidslivets arenaer. Det blir mer og mer vanlig at kunst og kultur gis en selvstendig plass i arbeidslivet, ikke bare som velferdspolitisk tiltak, men dypt integrert i arbeidslivets kjerneaktivitet. Det kan bety at kunst- og kulturaktører får nye arenaer å produsere kunst på og nye arenaer for formidling av kunst. Kunstfeltet overfører sin kompetanse til næringslivet, og bedrifter kan på den måten bli mer synlige, innovative og konkurransedyktige.

■ **Det er et mål at kunst- og kulturformidling skal knyttes nærmere til arbeidslivets arenaer som en verdiskapende aktivitet.**

5. Kommunens roller

Kommunen har som politisk institusjon flere roller i utviklingen av kulturlivet i et lokalsamfunn. Det knytter seg ulikt kompetansegrunnlag, forventninger og ressurser til rollene. Det kan derfor være klokt, både fra et politisk synspunkt, fra brukersperspektiver og sett med forvaltningens blikk, å være bevisst den dynamikken som preger ulike roller og overgangen mellom dem.

Øvre Eiker kommune har i prinsippet tre roller å variere mellom i sitt kulturpolitiske handlingsfelt.

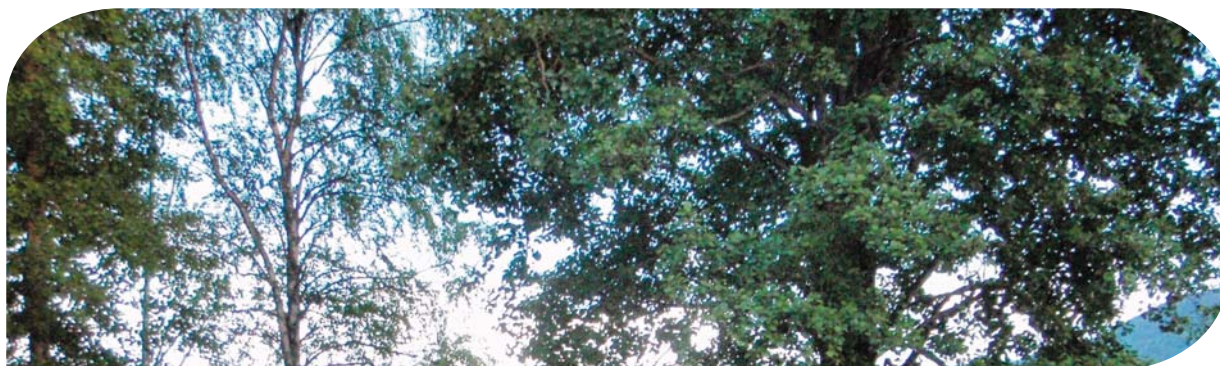
1. Sette rammer og kontrollere.

Kommunen har en rekke virkemidler som rammer inn handlingsrommet til kommunens kulturaktører, som reguleringsplaner, skjenkeløyver, transport og tilgjengelighet til kulturanlegg og lokaler m.m. I tillegg vil kommunale budsjetter sette rammer

for både egen og andres kulturutøvelse. Samarbeid på kulturfeltet med nabokommunene for bedre utnyttning av eksisterende ressurser, både menneskelige, fysiske og økonomiske, er derfor viktig for å bedre rammevilkårene.

2. Stimulere og motivere

Kommunen tar på en rekke områder et aktivt initiativ for å stimulere til bestemte aktiviteter og prioriteringer. Våre tilskuddsordninger er et viktig virkemiddel for å fremme et aktivt og mangfoldig kulturliv. Kompetansetiltak, prosjektsamarbeid og politiske prioriteringer på mange områder kan stimulere fart og retning på kulturaktiviteter i kommunen.

3. Aktør gjennom drift

Kommunen er selv aktør på en rekke områder ved iverksetting og drift av egne kultur-, idretts- og fritidsaktiviteter. Bibliotekdrift, svømmehaller og kulturskoletilbud er eksempler på kulturvirksomhet hvor kommunen selv er aktør.

Rollene som rammesetter og kontrollør, motivator og aktør vil ofte gli over i hverandre. Det er særlig aktuelt å dyrke mer samspill og utvikle mer kompetanse i overlappingen mellom rollene 2 og 3 ovenfor – ref. avsnitt 2.3 i dette dokumentet. Rollene kan enten utvikle seg som en rekke reaksjoner på hendelser eller henvendelser som kommunen blir gjenstand for, eller det kan være pro-aktive aksjoner som kommunen selv tar initiativ til for å skape

en ønsket utvikling. Vi tror rollen som kulturutvikler blir viktigere enn rollen som kulturvokter i framtiden. Vi tror videre at kommuneorganisasjonen i den perioden, som denne strategiplanen dekker, må utvikle sine roller i samspill med samfunnet. Vi vil derfor kontinuerlig vurdere og ta nødvendige organisatoriske og driftsmessige grep for å fylle disse rollene. Et godt lokalsamfunn skapes av god kultur, i samspill mellom alle gode krefter.

Vedlegg 1

Statlige lover, meldinger og andre dokumenter med betydning for kommunens kulturpolitikk

NASJONALE

LOV-2007-06-29 Kulturlova

LOV-1985-12-20 Folkebibliotekloven

LOV-1978-06-09 Kulturminneloven

LOV-1998-07-17 nr.61 §13-6

Musikk- og kulturskoletilbud

St.meld.nr.32 (2007-2008) Bak kulissene

St.meld.nr.21 (2007-2008) Samspill

St.meld.nr.8 (2007-2008)

Kulturell skolesekk for framtida

St.meld.nr.10 (2007-2008) Knutepunkt

St.meld.nr.39 (2006-2007) Frivillighet for alle

St.meld.nr.25 (2006-2007)

Mening, mestring og muligheter

St.meld.nr.22 (2004-2005) Kultur og næring

St.meld.nr.48 (2002-2003)

Kulturpolitikk fram mot 2014

St.meld.nr.39 (2002-2003) "Ei blot til lyst"

St.meld.nr.39 (2000-2001)

Friluftsliv- ein veg til høgare livskvalitet

Rapporten Tango for to

– Samspill mellom kulturliv og næringsliv (2001)

St.meld.nr.14 (1999-2000)

Idrettlivet i endring

Rundskr vedr. forskrift for badeanlegg, bassengbad og badstu m.v.

Sosial og Helsedep., 3. juli 1996

St.meld.nr.16 Resept for et sunnere Norge

Bibliotekreform 2014. ABM-utvikling 2006.

St.meld.nr.23 (2008-2009) Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid

REGIONALE

Strategi for folkehelse i Buskerud 2010-2014

Først mot fremtiden (2010-2016)

– Regional delplan for reiselivet i Buskerud

Kulturnæringer i Buskerud – strategi og handlingsplan (2009-2012)

Regional planstrategi for Buskerud (2009-2012)

Strategiplan for Den kulturelle skolesekken i Buskerud (2009-2012)

Scenekunstplan for Buskerud

Sektorplan for fysisk aktivitet (2002-2005)

LOKALE

Kommuneplan for Øvre Eiker kommune (2010-2022)

Oppvekststrategi for Øvre Eiker kommune

Plan for idrett og fysisk aktivitet (2008-2011)

Plan for Øvre Eiker Musikk- og Kulturskole (2009-2012)

DKS Strategiplan (2008-2012)

LOVER:

Arkivloven (Lov av 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv)

Kulturminneloven (Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner).

Plan-og bygningsloven (Lov av 14.juni 1985. Plan-og bygningslov)

Lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument (9/6-1989)

STORTINGSMELLINGER:

ABM-meldingen (St.meld. nr.22 1999-2000)

Kulturmeldingen (St.meld. nr.48 2002-2003)

Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand (St.meld. nr.21 2004-2005)

Kulturminnemeldingen (St.meld. nr.16 2004-2005)

Miljøvern i kommunene - MIK (St.meld. nr.58 1992)

NOU:

Museum. Mangfold, minne, møtestad. (NOU 1996:7)

Kunnskap for fellesskapet (NOU 2006:8).

Fortid former framtid (NOU 2002:1)

Vedlegg 2

Organisasjonskart over den kommunale kulturvirksomhet 2010

HOVEDOPPGAVER

Kulturseksjonens hovedoppgave er å forestå praktisk gjennomføring av politiske vedtak og føringer på en slik måte at vi når resultater med høyest mulig kvalitet, mangfold, fornyelse og effektivitet. Seksjonen skal være en ressurscenter for kommunenes kunst- kultur- og idrettsliv.

OMRÅDER

Kulturavdelingen

- Kunst-og kulturformidling
- Frivillige org.
- Musikkrådet
- Utsmykking
- Støtteordninger
- Kultur i omsorg*
- Arrangementer/prosjekter

Bibliotekene

- Hovedbibliotek
- Ormåsen filial
- Fiskum filial
- Skotselv filial
- Bokbamsen
- Boken kommer
- Bok til alle
- Arrangementer/prosjekter

Idrettsavdelingen

- Idrettshaller
- Idrettsrådet
- SLU*
- Løypepreparering*
- Spillemidler
- Aktiv Eiker

Badene

- Hokksund bad
- Vestfossen bad
- Svømmekurs
- Svømmeklubben
- Vanntivoli

Barn og unge

- Ungdomsklubber
- Kulturverksteder
- Ferieaktiviteter
- MKS*
- UKM*
- Arrangementer/prosjekter

Kulturminnevern

- Kulturminner
- Eiker Arkiv
- Kulturminnerrådet
- Museer
- Bygdebok

* MKS: Musikk- og kulturskolen – organisert under Skole- og barnehageseksjonen

* UKM: Ungdommens kulturmønstring

* SLU: Ski- og løypeutvalget

* Kultur i omsorg – i samarbeid med Omsorgsseksjonen

* Løypepreparering – i samarbeid med avd. Vei og park

ØVRE EIKER KOMMUNE
Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker